

مدیریت و مراقبت از حیوانات خانگی
طوطی کوتوله
(مرغ عشق)

تألیف و ترجمه:

دکتر محسن نوری
دکتر زهرا کامیابی مقدم

سرمیساسه	: نوری، محسنی، ۱۳۹۱
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت و مراقبت از حیوانات خانگی طوطی کوتوله (مرغ عشق) // تألیف و ترجمه محسنی نوری، زهرا کامیابی مقدم، تهران: وداد، ۱۳۸۹.
مشخصات نشر	: ۲۰۸ ص.؛ مصور، جدول.
مشخصات ظاهری	: ۵۵۰۰۰ ریال؛ ۳۱۰/۴-۳۳-۹۶۴-۹۷۸-۹۷۸
شابک	
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
یادداشت	: پشت جلد به انگلیسی: <i>Mohsen Nouri & Zahra Kamyabi Moghadam, Lovebirds: Care and Management of Small pets.</i>
یادداشت	: ویرسمه.
یادداشت	: کتابخانه، ص ۱۹۲.
یادداشت	: ماهیه.
موضوع	: مرغ عشق
سببیه افزوده	: کامیابی مقدم، زهرا، ۱۳۹۰
رده سدی کنگره	: ۶۳۷/۲۰۹ ۱۳۸۹
رده سدی دیوبس	: ۶۳۷/۲۸۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۰۸۸۸۲۷

نام اثر	: مدیریت و مراقبت از حیوانات خانگی "طوطی کوتوله"
تألیف و ترجمه	: دکتر محسن نوری، دکتر زهرا کامیابی مقدم
مشخصات ظاهری	: ۲۰۸ ص.؛ مصور (بخش رنگی)، جدول، ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
موضوع	: طوطی کوتوله، مرغ عشق، پرورش، مراقبت، بیماریها، درمان
صفحه آرایشی	: مجید کرکی
ناشر	: وداد
نوبت چاپ	: اول ۱۳۸۹
تیراژ	: ۳۰۰۰ جلد
قیمت	: ۵۵۰۰ تومان
چاپخانه	: میلاد
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۴۴۸-۳۱-۴
آدرس	: خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه، کوی آشتیانی، پلاک ۲۲
تلفن	: ۶۶۹۵۸۸۹۵

کلیه حقوق نشر برای مولف محفوظ است.

هرگونه بهره برداری تکثیری از قبیل بازنویسی، ضبط کامپیوتری و تهیه CD بدون اجازه کتبی مولف ممنوع است.

تقدیم به:

پویندگان علم دامپزشکی که در جهت اعتلای
بهداشت همگانی، اقتصاد ملی و تسکین آلام حیوانات
گام بر میدارند.

«فهرست مطالب»

صفحه	عنوان
۷	بخش اول - پیش گفتار
۹	بخش دوم - تاریخچه
۱۳	بخش سوم - انواع گونه ها
۲۱	بخش چهارم - نحوه تهیه و انتخاب پرنده سالم
۲۹	بخش پنجم - آشیانه، جایگاه و فضای مورد نیاز
۴۱	بخش ششم - مراقبت
۴۵	بخش هفتم - اجتماعی شدن، رفتار و تربیت
۵۵	بخش هشتم - فعالیت درمانی
۵۹	بخش نهم - تغذیه
۶۵	بخش دهم - تولید مثل
۸۷	بخش یازدهم - انقیاد و انتقال پرنده
۹۱	بخش دوازدهم - بیماری ها و ناهنجاری ها
۹۱	- بیماری های ویروسی
۱۰۵	- بیماری های باکتریایی
۱۲۱	- بیماری های انگلی
۱۳۷	- بیماری های قارچی
۱۴۶	- بیماری های متابولیک و مسمومیت
۱۶۲	- بیماری های رفتاری
۱۷۸	- تومورها
۱۸۴	سایر بیماری ها
۱۹۴	فهرست منابع مورد استفاده
۲۰۲	تصاویر

بخش اول؛

پیش‌گفتار

بین پزشکی در انسان و حیوان مرزی وجود ندارد و نباید وجود داشته باشد. موضوع این دو مقوله متفاوت است ولی تجاربی که از مطالعه و پژوهش روی این دو موضوع بدست می‌آید، پایه‌های واحدی را در علم طب فراهم می‌سازد.

(ادولف ویرشو- قرن نوزدهم)

بیشتر دامپزشک‌ها با طوطی سانان کوچکی چون طوطی کوتوله آشنایی چندانی ندارند. پرورش، اقدامات تشخیصی، بیماری‌هایی شایع و درمان این پرندگان در این کتاب بر پایه آخرین اطلاعاتی که در دنیای علم طب دامی انتشار یافته است، به تفصیل مورد بحث قرار گرفته است.

دارندگان این پرندگان از مراقبت‌های دامپزشکی استفاده می‌کنند تا تعداد پرندگان خود را افزایش دهند که خود مدیون پیشرفت‌هایی در زمینه طب پرندگان و درمان‌های جراحی می‌باشد. راسته طوطی سانان دارای بیش از ۸۰ جنس و ۳۵۸ گونه است که دامنه وزنی آنها از ۱۱ تا ۲۰۶۰ گرم می‌باشد. طوطی کوتوله یا با نام واقعی‌تر و درست‌تر آن مرغ عشق یکی از رایج‌ترین گونه طوطی سانان است که در ایران نگهداری می‌شود و طرفداران خاص خود را در ایران دارد. به دلیل نادرست بودن نام این طوطی در ایران (در ایران طوطی باجگریگار (طوطی کوچک استرالیایی) را با عنوان مرغ عشق می‌شناسند، حال آنکه مرغ عشق نام طوطی دیگری است که به اشتباه به نام طوطی

برزیلی خوانده می‌شود)، در این کتاب از اسامی درست و دقیق استفاده شده است. شاید علت این اشتباه تاریخی عدم ورود همزمان این دو گونه جانوری به ایران باشد. بیماری‌ها در این گونه تحت تاثیر تغذیه، جایگاه و استرس است. برای درک درستی از بیماری‌ها، درمان و تشخیص آن، کلینیسین‌ها باید با نحوه زیستن، پرورش و جایگاه این پرندگان آشنا شوند. اقدامات و مراقبت‌های حمایتی باید در جهت کاهش استرس باشد و اغلب نیاز است تا مکانیسم‌های دفاعی پرنده را حفظ نماییم.

کتاب مذکور حاوی بخش‌های متعدد و گوناگونی بوده و مشتمل بر دو حوزه پرورش و بیماری‌ها در طوطی کوتوله می‌باشد. در انتهای کتاب منابع علمی مورد استفاده که بیش از ۵۰ مقاله است، در این کتاب تهیه و براساس حروف الفبا چیدمان شده‌اند. امید است این خدمت ناچیز پذیرفته طبع بالای شیفتگان دانش قرار گرفته و نویسنده را بر خطاهای آن واقف سازند. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

به هر حال در تدوین و تدارک این نوشتار، با صرف وقت فراوان، دقت و احتیاط زیادی در حفظ امانت و در عین حال مفهوم بودن مطالب به عمل آمده است. در این راستا، اساتید محترم با تذکرات ارزنده خود ما را در جای جای این نوشتار راهنمایی فرمودند. لذا ضمن تشکر و قدرانی از این بزرگواران، دکتر ایرج نوروزیان، دکتر سید حسین مرجانمهر، دکتر وحید کریمی، دکتر اشرفی هلان، دکتر احمد رضا موثقی از خدای بزرگ سلامتی و موفقیت در تمامی شئونات برای آنان را خواهانم. از دوستان و همکاران عزیز که به نحوی در این مسیر ما را یاری دادند، بویژه سرکار خانم دکتر هستی آذرآباد، جناب آقای دکتر سید احمد مدنی و جناب آقای دکتر علی برهانی کیا قدرانی به عمل می‌آید. در پایان مولفین وظیفه خود می‌دانند تا از زحمات بی دریغ مدیر محترم انتشارات وداد جناب آقای ظاهری و مدیر محترم چاپ جناب آقای سلمان جلیلی و صفحه آرا و لیتوگراف محترم جناب آقای مجید کرکی و سرکار خانم قوینه که کتاب حاضر را به زیور چاپ آراستند تشکر و قدرانی نماید.

امید است این کتاب، مورد استفاده و قبول دانشجویان و دانش‌پژوهان قرار گیرد و ما را بر خطاهای آن آگاهی دهند.

تهران- تابستان ۱۳۸۹

دکتر محسن نوری

دکتر زهرا کامیابی مقدم

تاریخچه

طوطی‌ها دارای سری بزرگ و منقاری قلاب شکل و ساق‌ها و پا‌های ضخیم هستند. با حرکات متقابل منقار بالایی و پایینی دانه و تخمه‌ها را شکسته و هسته درون آنها می‌خورند. پا‌های آنها برای بالا رفتن یا گرفتن غذا مورد استفاده قرار می‌گیرند. رنگ‌های پر زرق و برق و حرکات خنده دار و همچنین قابلیت تقلید صدا از زمان‌های قدیم آنها را محبوب ساخته و تبدیل به حیوان دست آموز نموده است. راسته طوطی سانان دارای بیش از ۸۰ جنس و ۳۵۸ گونه است که دامنه وزنی آنها از ۱۱ تا ۲۰۶۰ گرم و دامنه اندازه آنها ۱۰ تا ۱۰۰ سانتیمتر می‌باشد.

طوطی‌های کوتوله یا مرغ عشق‌ها گروهی از ۹ تپ مختلف از گونه‌های طوطی سانان کوچک افریقایی هستند. در نما ظاهری دارای بدنی قوی و تنومند، سر و منقاری بلند و به نسبت دم کوچکی هستند. طول بدن آنها از بالای سر تا انتهای دم، بین ۵ تا ۷ اینچ (۱۲/۷ تا ۱۷/۸ سانتیمتر) می‌باشد. متوسط عمر طوطی‌های کوتوله ۱۲ تا ۱۵ سال است. البته گزارش‌هایی مبنی بر عمر ۲ تا ۳ سال هم وجود دارد که جزو موارد نادر هستند. نت آوازی آنها تیز و قوی است. شناخته شده‌ترین گونه‌ها که بیشتر از بقیه در خانه نگهداری می‌شود شامل مرغ عشق فیشری (فیشر)^۱، روسینه کولی^۲ (مرغ عشق صورت هلویی)، پرسوناتوس^۳ (مرغ عشق طوق زرد) (به بخش تصاویر رنگی در انتهای کتاب مراجعه شود). مرغ عشق‌های افریقایی از قرن‌ها پیش دست آموز شده‌اند، و به صورت پرندگان زینتی در همه جای دنیا یافت می‌شوند.

۱ - Fischeri (Fischer's love bird)

۲ - Rosicollis (Peach-faced love bird)

۳ - Personatus (Yellow collared love bird)

۴ - Agapornis

در زبان لاتین به آن آگاپورنیس^۱ می‌گویند که اصطلاحی رایج برای گونه‌های مرغ عشق می‌باشد. این نام، اسمی مرکب و ریشه‌ای از یونان باستان دارد. لغت یونانی آگاپین^۲ به معنی معاشقه داشتن و لغت اورنیس^۳ به معنی پرنده است. بنابراین معنی این لغت وقتی که بصورت آزادانه ترجمه شود به معنی پرنده عشق باز^۴ و یا به شکلی ساده‌تر مرغ عشق^۴ نامیده خواهد شد. در کشورهای انگلیسی زبان با عنوان مرغ عشق شناخته می‌شود. در پارسی به آن طوطی کوتوله یا با نام واقعی‌تر و درست‌تر آن مرغ عشق می‌گویند. این گونه یکی از رایج‌ترین گونه طوطی سانان است که در ایران نگهداری می‌شود و طرفداران خاص خود را دارد. در ایران طوطی باجگریگار (طوطی کوچک استرالیایی) را به اشتباه با عنوان مرغ عشق می‌شناسند، حال آنکه مرغ عشق نام طوطی دیگری است که به نام طوطی برزیلی و یا طوطی کوتوله خوانده می‌شود. جالب است بدانید که زادگاه اصلی این طوطی در قاره افریقا است نه در برزیل که در قاره امریکای جنوبی واقع شده است. شاید علت این اشتباه تاریخی عدم ورود همزمان این دو گونه جانوری به ایران باشد و نامگذاری نادرست براساس تشابهات رفتاری بین این دو گونه بوده است.

سلسله: حیوانات ← شاخه: مهره داران ← زیرشاخه: پرندگان ← راسته: طوطی سانان
خانواده: طوطیان ← جنس: آگاپورنیس ← گونه‌ها: ۹ عدد (به بخش سوم "انواع گونه‌ها" مراجعه شود).

نام مرغ عشق از این حقیقت سرچشمه می‌گیرد که وقتی یک مرغ عشق، جفتی را برای خود انتخاب می‌کند، به یکدیگر وفادار باقی می‌مانند. تنها هنگامی که یکی از جفت‌ها بمیرد، پرنده‌ای که باقی مانده است، خانواده جدیدی را تشکیل می‌دهد. جفت‌ها به هم علاقه شدیدی نشان می‌دهند و ممکن است ساعت‌ها متقارن تو متقارن در حال عشق بازی بنشینند. در شکل یک و دو ساختار تشریحی دستگاه گوارش و ساختمان اسکلتی طوطی سانان به تصویر آمده است.

- ۱ - Agapein
- ۲ - Ornis
- ۳ - Love-having bird
- ۴ - Lovebird